

47

עץ משפט
גר מצוה

ע **א** מו"י פ"ב מהל' שבת הלי"ח טו"ש"ע
אז"ח ס"י שבת סע"ג:
פ **ב** מו"י פ"ד מהל' אכל
הל' כח ע"י כ"מ טו"ש"ע
יו"ד סימן שמוט סע"ג:
א **ג** מו"י פ"ג מהל' ערכין
הל"ג:
ב **ד** מו"י שם הלי"א [רב]
אלפס כחוצות פ"י דף
קיא.]:

גליזן הש"ס

גמ' זו מיתתה.
אוסרתה. ע' ז"ק דף י
ע"א חוס' ד"ה שהשור:
[מכמ' גמרא וזו גמרא
דינה אוסרתה. ע']
חוס' [ז] חס' דף ע ע"ב
ד"ה (כל וכו') [אפילו
הנמשך לך עא שס]:

תורה אור השלם

(א) וְכָל עַרְפָּךְ יִהְיֶה
בְּשִׁקְלִי הַקֹּדֶשׁ עֲשִׂים
גֵּרָה יִהְיֶה הַשִּׁקְלִי:
[ויקרא כו, כה]

(ב) וְהָיָה עֲרֶכְךָ הַזֶּה
מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה וְעַד
בֶּן שִׁשִּׁים שָׁנָה וְהָיָה
עֲרֶכְךָ חֲמִשִּׁים שָׁקֶל
כֶּסֶף בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ:
[ויקרא כו, ג]

(ג) ואם מִן הַיָּם הָיָה הַמֶּלֶךְ
וְהַעֲמִידוֹ לִפְנֵי הַכֹּהֵן
וְהַעֲרִיד אֹתוֹ הַכֹּהֵן עַל
פִּי אִשָּׁר תִּשְׁוֶה יָד הַנֹּדֵד
יַעֲרִיכֵנו הַכֹּהֵן:
[וּקְרָא בָּהֶם ח]

שיטה מקובצת

[illegible]

אין ^סנערבין פחות מספיע וכו'. ^טפחות מסלע והעשיר לאו
דיוקא פחות מסלע אלא אפי' נתן כל הערך חוץ מסלע אחד
ממלגלגין עליו את הכל ^{סא}: **ההוא** יד הנודר ויא' יד הנידר.
ואם תאמר מה לי לרצוי' נידר דלאיעריך קרא למעוטי וי"ל כיון
דכתיב קרא (תמשים) (ויקרא טו)
ויכל ערכך יהיה בשקל הקדש דלא יחא
ערכך פחות משקל ואשכחן ערך
דמשים ס"ד דהא טעמא ממוס השג
דמי ידעמי מפקדא ואזלינן בחר
הנידור קמ"ל קרא דאשר משיג יד
הנודר דלא אזלינן בחר הנידור:

בעידנא

בעידנא דיהוב לראשון ח"ת
 ח"ה. מימא דנצטנדל
 דנדר לראשון היה לו ה' סלעים ואין
 ממפטר כשנתן להם אחת התנן פרק
 השא"ד (לקמן 97 פ:) היה עשיר
 ששעת הגדול והעני כשאל לפרוע
 ללכת או עני כשנדר ולא נתן כלום
 והעשיר נתן ערך עשיר ואומר
 דצינו דהך דלקמן דוקא שהעריכו
 ההכנה צעדו עשיר ולכן כשהעני שזכר
 נתן ערך עשיר אבל אם נדר כשהוא
 עשיר ולא הוערך והעני נתן ערך
 עני ובשמעתין הכי הוא נתן ד'
 לשניה שהכהן העריכו תמילה על
 השניה וחזר והעריכו על הראשון
 ונתן על פיו אחד על הראשון ולכן
 נפטר ממנה דלא הוערך עליה צדוד
 שהיו צדו החמש סלעים:

כיון

פחות מסלע והעשיר לאו
כל הערך חזן מסלע אחד
יד הנודר ולא יד הנודר.
יד קרא למעוטי וי"ל כיון
מחתך בבשר בעלמא דלא
(ג) (נדינן בשערה. רגילות ה
נכריות לשעון והוא פיהם
דכמיז ומתת שם ס
מחתך בבשר הוא אמר רבה לא נצרכה
לחביא סכין דרך רשות הרבים ומאי קמשמע
לן דמספיקא מחללינן שבתא (ג) תנינא *מי
שנפלה עליו מפולת ספק הוא שם ספק אינו
שם ספק חי ספק מת ספק כנעני ספק
ישראל מפקחין עליו את הגז מהו דתימא
התם הוא דהוה ליה חזקה דחיותא אבל
הכא דלא הוה ליה חזקה דחיותא מעיקרא
אימא לא קמ"ל (ג): האשה שנתרגה וכו':
ואמאי איסורי הנאה נינהו אמר רב באומר^את
תנו שערי לבתי אילו אמרה תנו ידי לבתי מי
יהבינן לה אמר רב בפאה נכרית מעמא
דאמרה תנו הא לא אמרה תנו גופה הוא
ומיתסר והא מיבעיא ליה לר' יוסי בר' חנינא
דבעי (ג) ר' יוסי בר' חנינא שער נשים צדקניות
מהו ואמר רבא בפאה נכרית (ג) (לא) קמיבעיא
ליה כי קמיבעיא ליה לר' יוסי בר' חנינא
דתלי (ג) בסיכתא הכא דמוחבר בה מעמא
דאמרה תנו הא לא אמרה תנו גופה הוא
ומיתסר: קשיא ליה לרב נחמן בר יצחק והא
דומיא דבהמה קתני מה התם גופיה אף ה"נ
גופיה אלא א"ר נחמן (ג) וזו מיתתה אוסרתה

הדרך עלך הכל מעריבין

אין ^אנערבין פחות מסלע ולא יתר על חמשים סלע כיצד נתן סלע והעשר אינו נותן כלום פחות מסלע והעשר נותן חמשים סלע היו ^בבידיו חמש סלעים ר"מ אומר אינו נותן אלא אחת וחכמים אומרים נותן את כולן אין ^גנערבין פחות מסלע ולא יתר על חמשים סלע: **גמ'** אין נערבין פחות ממסלע מנלן דכתיב ^דוכף ערכך יהיה בשקל הקדש ^הכל ערכין שאתה מעריך לא יהו פחותין משקל ולא יתר על חמשים סלעים דכתיב ^וחמשים: היו ^זבידיו חמשה כו': מ"ט דר"מ כתיב חמשים וכתיב שקל או חמשים או שקל ורבנן ההוא לכל ערכין שאתה מעריך לא יהו פחותים משקל הוא דאתא ^חהיכא דאית ליה אמר קרא ^טאשר תשיג יד הנודר והרי ידו משגת ור"מ ההוא יד הנודר ולא יד הנידר הוא דאתא ורבנן לאו ממילא שמעת מינה דהיכא דידו משגת משקול מיניה א"ר אדא בר אבהו היו ^יבידיו ^{יא}חמש סלעים ואמר ערכי עלי ויחזר ואמר ערכי עלי ^{יב}ונתן ארבע לשניה ואחד ^{יג}לראשונה יצא ידי שתייהן מ"ט ב"ח מאוחר שקדם וגבה מה שגבה גבה בעידנא דיהיב לשניה משעבד לראשונה ^{יד}בעידנא דיהיב לראשונה תו לית ליה נתן

אין

אין ¹⁰ נערבין פחות מסלע וכו' ¹¹ פחות מסלע והעשיר לאו דווקא פחות מסלע אלא אפי' נתן כל הערך מן מסלע אחד ¹² (נהנין בשערה. רגילות היו נשים כששעין מועט לקשור שיער נשים מנגלגין עליו את הכל ¹³): **ההוא** יד הנודר ולא יד הנידר. נכריות לשעין והוא פיהא נכרית: פיהא. (6) קליעה: ¹⁴ מן אסור ואלס תאמר מה לי לרצוי נידר דלעטרין קרא למעוטי וי"ל כיון ¹⁵ בהנאה. דכתיב ותמת שם מרים וגמר שם שם מעגלה ערופה במסכת ע"ו צלח מעמידין (דף נט:): בפיהא נכרית. לאו פיהא ממש קאמר אלא שביטלה לה פיהא משיער אשה ארת קשורה לשערה ¹⁶ [דרגילות היו נשים כששעין מועט לקשור שיער נשים נכריות לשעין והוא פיהא נכרית] ואמרה תנו אותה לצמי וקמ"ל מתני' דאע"ג דקשורה לה כיון דאמרה תנו גליא דעתה דלא ניתא לה דמיהו כגופה לא תאסורי ¹⁷ שהיה וכעטולה מתים דמאי: שער נשים צדקניות. של עיר הדחתה שלא ודעוה עמה מהו ואמר רבא הסם ¹⁸ תחלן (דף קיג.) פיהא נכרית שקשרה הדקת לשערה קא מצינא ליה אי גופה היא וניחול ¹⁹ אי כממונה וקמ"ל (ע) דקיים שצמחה ויולאין ממנה ערומים וכל ממונים נשרף דכתיב ואת כל שללה תחטין וגו' אלמא מספקא ליה אי גופה אי לאו גופה ויפסיק לה אי מהכא דגופה הוא דטעמא דאמרה תנו כו': קשיא ליה לר"ה הא דמוקמינן למתניתין בפיהא נכרית והא דומיא דבהמה קמי' וכו': א"א אי"ד נחמן. לעולם שיערה ממש ודקשיא לך דאסורי הלא ניכר ל"ק דשיער המת לא מיתסר בהנאה דלא דמי לשיער בהמה שנהרגה דלשה מיתסר אסורתה ושיער לאו בר מיתה הוא שאין עשוי להשקותו אלא בהמה גמר דיעה אסורתה כדאמר בפסחים צ"ל כל שעה (דף כג:) ממשמע שנאמר סקל יסקל השור איני יודע שהוא נכילה ואסורה צאכילה ומה ת"ל לא יאכל את צפרו מגיד שאם שחטו לאחר גמר דינו אסור ואין לי אלא צאכילה שהנאה מנין בו והילכך כל דמוחזר בה בשעת גמר דין מיתסר בהמה: תנו לוי בוותיה דרב. דמוקיים לה דלאמרה תנו וצפיהא נכרית: מודה. ולא אמרה תנו אין נותנין כו': פשיטא. דמש"ה אין נותנין שהמת אסור בהנאה אלא ודאי ה"ק שנוי המת כגון פיהא נכרית אסורין בהנאה ולהכי קמי' להאי מפני משום דקא צעי לגלוי עלה דלאו בשערה ממש קא מיירי: בהמה שנהרגה אסורה בהנאה. אפי' שיערה:

הדרן עלך חבל מעריבין

אין ^(יט) נערבין פחות מס'ע. שאפי' עני ^{יט} הנדור זהשג יד לא ימן פחות מסלע: וְאִם יוֹתֵר עַל הַחֲמִשִּׁים: וְהוּא גָדוֹל שֶׁנֶּעֱרַכְוּ הַכְּמוּצִין צִפְרָשָׁה: נִתְּן מִלֵּעַ. בֵּן עֶשְׂרִים שֶׁעֲרֹב חֲמִשִּׁים וְהִיא עִנִּי וּמָן סֵלַע לַעֲרֹב דַּעֲמִי יִדְוֹן זֶהשג יד וְהַעֲשִׂיר פֶּטוּר: נוֹתֵן הַחֲמִשִּׁים. דְּנִמְנִיחָה קִמְיִיתָהּ לֹא יֵאל יָדִי עֲרֹב וְעִדְדִין עֲרֹב עִלּוֹ וְעִנִּי הַמֶּעֱרִיךְ אֶת עֲלָמָו וְהַעֲשִׂיר קוֹדֵם נִמְנִיחָה נוֹתֵן עֶרֶךְ עֲשִׂיר כְּעִלְפִּינִי לְקִמֹּן צֶ' הַשֵּׁג יד (ד' ק:): הוּא בִּרְדּוֹ הַחֲמִשִּׁ פִּלְעִיִּים. וְעִנִּי בֵּן עֶשְׂרִים שֶׁהַעֲרִיךְ עֲלָמָו וְהִיא לֹא ה' סֵלַעִים: **גב'** הָיָה לִבֵּי עֲרֹבִין שֶׁאֵתָה מִעֲרִיךְ הוּא דִּתָּא. שאפי' עני שֶׁנֶּעֱנִיִּים לֹא ימן פחות וּמִיָּהוּ הֵיכָל דִּלָּתִי לִיהֵ טפִי יֵהִיב דְּכַחֲבִי עַל פִּי אֲשֶׁר תִּשָּׂא: יד הַנּוֹדֵר וְאִם יד הַנּוֹדֵר. שְׁעִנִּי שֶׁהַעֲרִיךְ אֶת הַעֲשִׂיר נוֹתֵן עֶרֶךְ עִנִּי: לָאוּ מִמִּילָא שְׁמַעֲיִנן מִיָּהוּ בֵּינָה בֵּינָה. אַע"ג דְּקִרָא לְהִכִּי אֲחָא וְלֹא יד הַנּוֹדֵר מִיָּהוּ עַל פִּי אֲשֶׁר תִּשָּׂא כַּחֲבִי וּמִמִּילָא שֶׁמַּעַת דִּלָּהֵיכָל לִידֵּי מִשְׁגָּת שְׁקוֹל מִיָּהוּ: וְנִתְּן ד' לִשְׁנֵינָה. עַל פִּי כִּסֹּן וְאִם יד מִיָּהוּ וְאִפִּי לְרַבָּן הוֹאֵל וְהִבֵּ לְשִׁמָּה צִרְסָא: מִדָּה שְׁנֵינָה גְּבִיָּה. וְהִלֹּכְךָ כִּי יֵהִיב לְרִאשׁוֹנָה כֹּל מִה דִּלָּתִי לִיהֵ יֵהִיב לֹא וְלִשְׁנִינָה לִיהֵ: לִמְיָמָר אֲמַחִי לֹא יֵהִב כּוֹלָהוּ חֲמִשָּׁה מִשּׁוּם דְּנַעֲרִיגָה דִּיהִב לְשִׁמָּה מִשְׁמַעֲבָד לֹה לְרִאשׁוֹנָה דִּהֵא אֲפִילוּ מִחֵי דִּיהִיב לֹה לֹא דִידָה לִיהֵ: נִתְּן

נפטר מן הערך א"ה שהשעיר אינו ידוע, אבל אין נתן פחות מלפל והשעיר נחשב לשלמים. וערכו א"ה חמישים: ד' מאירי אומר אינו נותן אלא אחד ואין ד' **ערכין** שזאה מתעין. סתם לא ידו פחות משקל ואינו נפטר דש שיתן שלם שלם בשר המזנוט ובתים חמישים עשר המזנוט: **ורבא** דאית **לית**, היכי במ דאית ליה ד' **מאי**, ואין שאני ד' הונדא שאני מאי למפטי: יד הונדא שהעיר את המזנוט ולא אולינן בחר נידון: **ולא** ממילא **[שמעת מינה כו']**, כלומר בתרומיהה שמו ולא ידו ורש"י מדקרא שאני מאי שאני דאית ד' שעת שקלינן מיניה כל מה שיש לו: ואתר לראשונה: **בעל חוב מאוחר**, דהיינו ערן (היה ערן) חייבין חייבין **בעל חוב** מאוחר **גבה**, כלומר כוליו חזו משכבדו לראשונה אי לא דקדמה שנייה מאי שקדמה ובתתה משכבדו לראשונה וכעידא דיהב לראשונה דחזי דאית לאי דאית ידו משנת ידו

תלמוד בבלי <עוז והדר> - לו ערכין תלמוד בבלי עמוד מס 25הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

מסורת הש"ס

עין משפט
נר מצוה

ב ג מי' שס פ"ו הל' ד
ופ"ח הלכה ו ועי' שס:
בא ד מי' פ"ג מהלכות
מזירות הלכה ז:

(א) אין עצרת חלה וכי

דמשכחת לה ששה. גיליון
וקשיא לרב הונא דאמר
עבדין שני מלאים והוו
נמי מצין למפרך לטעלא
דיזמנין דמשכחת לה
חמשה גנון שהיה חדש
מלא יתיר על החסרים
אלא קטל המנין היתר
ומקשה לרב הונא דה"ה
נמי לטעלא. הראש"ש ז"ל:
שם שמה שנה מעוברת
היתה. גיליון וא"ח מה
שעשו אשחקק שנים
מלאים מסתמו לא עשר
כן אלא לתקן שנה
שלפניה אי"כ אינן
מועילים לשנה זו וי"ל
דאפשר דאדחן מן
המלאים היה לתקן שנה
שלפניה ושאר מלא
אחד לתקן שנה זו
והודש ועבור מלא הוו
להן חסרים וארבע
מלאים פשוה ליהוה וי"ל
כנגד חולתא יומי תוסין
שנה זו וקם ליה אדורתי
וזלת יום אחד והיה
חדש ראויה לדחות בסוף
יום הקביעות. הראש"ש
ז"ל: [ד' שמעון] ו
גמילא. ועולא:
[עו] דמעוברת ועבורה:
[עו] חמישים יום שנים
ס' ליה. איני ליל שיש
[עו] ואין אור כ"ו:
[עו] וזמנין דלא עבדינן
בסיוטא ועבדינן אות א'
נחום:
על: [כ] דקדישא
ועלם: [כ] דקדישא
דעבד ליה: [כז] שיחא

מאות וחמשים ושש
ים אחד מלא ואחד חסר
ג' מאות וששים וחמשה
מאות וחמשים וארבעה י
ה ששה ב' בנדרים הלך א
נא דתניא מעשה ועשה ו
והיה רבי תמיה ואומר
ר' שמעון בר רבי י' שממ

במאי קמיפלגני. רב הונא דמוקי

[illegible][illegible]

(א) סנהדרין יא. ר"ה יט;
(ב) [חוספסחא פרק א],
(ג) סוכה נד: ר"ה ו: כ.
[חוספסחא פ"א שבת פו:];
(ד) גזיר ח: ע"ש חוספסחא
גזיר פ"א, (ה) [גדרים ל:
וש"נ,] (ו) צ"ל ו', (ז) צ"ל
דעיבורו היינו יום שלשים
ואחר עיבורו היינו יום
ל"א חוס (ח) צ"ל בנימן יו'
צ"ק, (ט) צ"ל ה',
(ט) בשנה זו צ"ק.

(א) גבו' הא שפעה
עדין הא וימני:
(ב) רש"י ד"ה במאי
(ג) שפליג וכו' במעבורה
ועיבורה כ"ו: (ד) דעברת
ואין ר"ה וכו' כגון אס
ר"ה ניסן: (ה) ד"ה
שיהס וכו' כיון דעברת
שימות המהרה חד טפי
מנאסח מתפרת לד"ה
(ו) ד"ה יומא דחלמין
וכו' המהמ"ר חלקים א'
חמס"ד: (ז) ד"ה ויהי
רבי וכו' שיה ראוי
לאחר ג' ימים:

גמ' שם"ה ימים כמנין
ימות החמה. עיין טורי
אבן ר"ה דף יב ע"ב ד"ה
המודר:

במאי קא מיפלג. רב
הונא וערלא רב התא
כרן שמוען כן מגלא:
אין עצרת חלה אלא
ביום הנה. ביום הנפת
העומר דכתיב כי
ממחרת תשבת יצינן
הנה. לעולם מיין הגן
ועד עצרת מ"ט
הדינן ז' שבתות
וכהתחלת שבוע ח' הוי
עצרת הדינן יום ז' ואותו
יום ז' חל ביום הנה: ר' יוחנן
לאור עכור. למחרת
לאור אות לילה שבוע
הנה. ואיכא אדמרי
לאור עכור (של סין)
(סין) הדינן יום ח' הוי
ואותו יום ל"א הוא ביום
מחרת של יום ח' הנה:
שבתות חמשה יום

יתן ד' מלאך איתר לך להדש
 עיבוריה כסותור. אחרש
 עיבוריה כסותור. אחרש
 א' להו דלעולם אחד מלא
 ד' חד יומא אבל לסמא
 ד' הא אמרינן לעיל אחר
 נגנודו ניסן דחסרון אחר
 מסמטונין. כלומר לימא
 וזמא דשעי. דשתי ידות
 יינו ויומא דתלתין שנין:
 ברין קין ש' מעוברין בין
 יום ד' שנת ומחצה בין
 שניהם מלאים. ועדפו
 אל שידעתה לכזין הדבר:

צדק: [72] ארבעה חסידים ומלכא ד
נזן נמוח: [73] תחסינן תרמוצא ארבע:

וְיָחִיב חֶלֶק לָהֶם לְרֹדֵף נִמְכָּרָם: (ו' חֲדָשִׁים אֶלֶס
אֶדְרֹשׁ אֵלֶּה לְצֹרֵךְ הַחַיִּיב הַחֶלֶק אֲמִירָה
מִן חֵיבַת שְׁנֵים נִמְכָּרָם:

וְכַפֵּי כִלְיָהּ ו' פֶּשֶׁר לֵהו' ז' יָמִים וְהִנֵּה
עֵינֵי יְהוָה מִיּוֹ בֵּין רָ' לִפְנֵי רָ' יִמְנֶה
וְהֵנָּה אֲחֵרִים לֵאמֹר שֶׁמִּשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם: כִּבְרוֹן
כֶּן צִירָן לִפְנֵי חֵסֶן מִמֶּנּוּ אֶדְרֹשׁ הַשְּׁאֵרִים
אֲדָן בֵּין רָ' חֶה' כֵּן אֶקְמִיל לָהֶם בְּעִנְיֵיהֶם
וְלִשְׁלֹשׁ שָׁנִים עֹלִימִן שְׁנֵת לֵהו' מִלְּגִי
וְלִשְׁלֹשׁ שָׁנִי דְּבִרוֹן אֲדַמְרִינִי כֵּן הוּר' ז' מִלְּגִי
לֵעֹלָם לֵאמֹר לֵאמֹר לֵה' מִלְּמַכְּבֵּר ח' מִלְּמַכְּבֵּר
ח' אֲדָן מִלָּא אֲדָן חֶסֶד: וְלֵאמֹר אֲחֵרִים. מִשְׁתַּחֲוֶה
וְכַר כֵּרֶם וְהַחֶסֶד חֶסֶד: וְלֵאמֹר בְּעִינֵי: וְלֵאמֹר

והיה בין [כך] הילוך עברית בלשון
קב"ל את אנה אין מעברין את הה
ואחד חסר דהוו להו שנ"ד ימים ש'
דנ"ד עברו שנה שלמים פשו להו
מלא ואחד חסר לאור עיבורו. אבל
השני הוא כנגד בא שהוא מלא ופלו
לעולם הוו כסדרן וממילא ידעין
שעה של כל חדש עולין לח' שעות
הא כבוד שנה מליאין. מרחשוון
ס' חסירן (שנהוא) בא (הנא) בא
ש' חס' (שנ"ד). היינו כי כל חור
ב' ימים יום העבור היה שלשי והיי

תלמוד בבלי <עוז והדר> - לו ערכין תלמוד בבלי עמוד מס 29הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה

היה ליה בשיתא בשבוע. פי' למנא
והחורבן היה בשנת כ"א להכי
בשניה עד שנת כ"א וצית ראשון שנת
עצמו הכי מוכח כל הקוגיל ממלא
בשנת יוצל עצמה להחורבן בשנת
ת"י. רש"י:

הנך שנים דאגלינהו מנחריב. וליג
תלת שנים כי טובא הוו
שהרי מששה לחזקיהו עד שבעה
עשר ליאשיהו שהחזירם ירמיהו הוא
קרוב ^ו למאה שנה ועוד הקשה רש"י
על זה הלשון ושיבוש הוא:

אֵלֶּיָּהוּ ^טצא מהם שבע שביבשו וד' שחיטין. וישאל ל"ו וצלותה שנה חרפה הסיר הכור מוציא שביע' ואי רבי יהודה אימיו צנסקרי מ"ו יוצלות הר"ג שנה הוה ליה צלתה צשצו והוה הדין דמצי למיפקר לר' יהודה אט כן היי משמתה קרף דיתחזקל ^יהיה צ"ד לחורבן:

הַתָּר שְׁנֵי דַאגְלֵיהֶוּ סְמֹרֵיב עֵד
דַּאֲתָא יוֹמֵיהוּ וְאַהֲדִרְהֵוּ
אָא קֹחֲשִׁיב. וְהַסְוִירַם בִּי"ח לִיאֲשִׁיחַ
אִי וּמֵנָה י"ד לִיאֲשִׁיחַ דִּמְלָךְ ל"א וְכ"ז
דִּיהוּקִים וְלִדְקִיחַ הָרִי ל"ו שְׁנָה
וּבִשְׁנַת ל"ו חֲרָבָה וְאִתְּ א"כ מֵאִי
קֹאמֵר בְּצִירֵיתָא אִם אֲתָה אֹמֵר
מִשְׁנַכְסֹוּ מִנּוּ נִמְאָא בִּית חֲרָב
בְּתַחֲלִית יוֹצֵל הָא לִיאֲח דְּכַשְׁגֵּוּי פִּסְקוּ
מִלְּמִנּוּת יוֹצֵלוֹת וּבִשְׁתַּחְוִירֹס הַחֲוִירֹ
לְמִנּוּת וּלְקֹדֶשׁ וְחוּ לֹא הִיֵּה רַק ל"ו
שְׁנָה עַד הַחֲוִירֹן וְאֹמֵר רַבִּי דִּהֲרִיא
בְּרִיתָא אִתֵּיִל כְּרַבֵּן דְּלִמְרִי דִּשְׁנָה
ג' אִינוּ מִמֵּנִי שְׁמִיטִין וְלִדְרִיחַ כִּשְׁלוּ
(ג) [נְהִי] נִמִּי דְלֹא מִנּוּ יוֹצֵלוֹת שְׁמִיטִין
מוֹנִין וּמִקְדָּשִׁין וְהִיוּ מוֹנִין יוֹצֵלוֹת
לְקֹדֶשׁ בִּי שְׁמִיטִין דְּהִי אִתֵּיִל שִׁילְהִי

ח"י שנים חרצ בשנת עשר
חרצ צתחילת יוצל כלומר

שניה עלה וכיבש יהויקים: וכן בשניה ושניה
במוצאי שביעית מי משכחת לה מכרי בית
שני כמה קם ארבע מאה ועשרים ארבע
מאה תמניא יובלי ארבעסרי תרי שבוע פשו
להו שית הוה ליה בשיתא בשבוע הא מני
רבי יהודה היא ⁶ דאמר שנת חמשים עולה
לכאן ולכאן אייתי תמניא מתמניא יובלי והני
שית הוי ארביסר אישתכח דבמוצאי שביעית
חרוב אי ר' יהודה בראשונה לא משכחת לה
דתניא שבעה עשר יובלות מנו ישראל
משכנסו לארץ ועד שיצאו ואי אתה יכול
לומר משעה שנכנסו מנו שאם אתה אומר כן
נמצא בית חרב בתחילת יובל ואי אתה מוצא
⁷ בארבע עשרה שנה אחר אשר הוכתה העיר
אלא צא מהם שבע שכיבשו ושבע שחילקו
ואתה מוצא בארבע עשרה שנה אחר אשר
הוכתה העיר ואי רבי יהודה אייתי שבסרי
משבסרי יובלי שדי אהני הוה ליה בתלתא
שבוע ⁸ הנך שני דאגלינהו סנחריב עד דאתא
ירמיה אהדרינהו לא קחשיב להו איבעית
אימא לעולם רבנן וכי קתני וכן בשניה אשאר
הכי גמז מסתברא דאי לא תימא הכי משמרתו
של יהודיריב בשניה מי הואי והתניא ⁹ ארבע
משמרות עלו מן הגולה ידעיה וחרים
פשחור ואימר עמדו נביאים שביניהם וחלקום
לכ"ד משמרות בללום ונתנום בקלפי
בא ידעיה ונטל חלקו וחלק חביריו שש

וְאִם כְּשֶׁהַחֲזִירוֹס יִרְמִיאוֹ
 לְאוֹתוֹ חֲשָׁבֹן עֲלָמוֹ שֶׁהָיָה
 בֵּית חָרֵץ בְּשָׁנָה יוֹצֵל אֲבָל
 בְּיָמֵי הַשְּׁמִיטִין וּבְשָׁנִים שֶׁגָּלוּ
 וְלֹא יוֹצֵלוֹת כָּלֵל וְאִם
 חֲזוֹר וּלְהַתְּחִיל מִנִּיּוֹם:
 מִשְׁמַרְמוֹ

כִּנְסָה יְהוֹקִים: ארבע מאה ועשרים ויהי ציה בשרתא בשבוע. כלו מ"כ שנים המשיש עולה. לשנת יובל והיא תחילת ה' זי בכל יובל אלף מ"ט שנים: אי בר' יהודה.¹³ מוקמת לה להא דר' יוסף גראשוה לא משכחה דמורב צית ראשון גנולאי בשצית: ח"י ויבטי' נפקי מקראי לכחיז (מגיס 6) וימי בשמושים שנה וארבע מאות שנה וגו' דל ארציים דמדצר אשתכח דנכנסו לארץ קודם בנין הבית ארבע מאות וארבעים ובית ראשון עמד מ"י הרי תמי' הרי י"ז ויבלות של תמישים: תמי' הרי י"ז ויבלות עומד עומד

ואי אחת יבנה וזאת משנה ששנכנסו
לארץ מנו שמיטין ויוצלות דא"כ בית
חרב תחילת היוצל כלומר בשנת
היוצל ענמה דהא ליכא למימר שלא
חרב עד תמשים ואחת דא"כ צ"ע
מיתוקמא שמשעתין דכי מדלית שבע
שביבשו ושבצו שחילקו ממשכת חורבן
בשנת ל"ז של יוצל והיינו שניה
לשמטיה ואנן צעינן צמוצאי שביצית
הלכך אחפרש לן האי תחילת היוצל
שנת היוצל ענמה ואי אחת מוצא
שיהא יוצל צ"ד שנה אחרי אשר
הוכחה העיר כדכתיב ציחוקאל
(פ' מ) : צא מדין שבע שביבשו וכו'.
ולא מנו שמיטין ויוצלות עד לאחר ד"ד
(א) [ואי] אחת מוצא שנת היוצל י"ד שנה
אחר שהוכחה העיר וכדתרין רבינא
לעיל דכי מדלית ד"ד מחמשים פשו
לסו תלחין ושרת אשכנח דבשנת
שלשים ושת חרב הבית והיא מוצא
לשביצית ושנת היוצל צ"ד שנה לצד
משנת החורבן ואי הך דר' יוסי לעיל
אלינא דר' יהודה אייתי שצבר שני
משצבר יוצלי שדי אהני כלומר שדינהו

ספרי לשבע שביעשו ו' שחילקו פשו לו
 רוצ: ומשני הנך תלת שנין דאגליניהו
 דהריניהו ב'. כלומר הכך שלש שנים שער
 (א' ו' ח') ועל מלך אשור (על כל) [בכל]
 שלש שנים ולא היה להם פנאי לחרוש
 לא קא חשיב לכו והאי דנקט עד דאחא
 דהא יותר מתשעים שנה היה מחזקיהו
 מן גלות עד שהחזיר ירמיהו^א לא חשיב
 ארבעים ותשע והיא שבעים ואנן בעינן
 הודעה לית ליה הך דרשא דהא קרא כתיב
 לי היכי לא מדלינן אלף הכך חלה שני
 ימינן התם (ב) מנו יצולתו לקדש שמינן
 לזכר אם כעמולת סמריב עקשה כתיב
 סם הראשון וגמולתו י"ג י"ד לקדש יוצל
 דהאי תלת דכתב בצפריס שיצטו הוא
 אהריניהו לא חשיב ודוקא נקט דכל
 אחאה שנה שחזרו בימי יאשיהו התחילו
 נזנת שלשים ושש ליוצל חרב הבית והיא
 נזנת י"ח ליאשיהו כדכתיב (במלכים ב' כג)
 ואמר' צמגילה (דף יד:) היכי שביקה
 דכתיב מה הציון הלו וגו' ודבר זה
 תחלת היוצל ויאשיהו מלך ל"א שנה
 (ה) הרי שלשים ושש ואז חרב הבית
 ופר יצן מוזה כסחוב צו כן והודעמי
 שיא קך לעיל הוא ליה בשיחא בשבע:
 חריב פשחור ואיבור. שצמקדש ראשון
 ועשרים משמרות. ולא היו יודעין כיצד
 יעשה צרות הקודש ועלתה איגרות צדו
 רבי אותן הכחוצין צאירות זו אחר זו:

וכן

עין משפט
נר מצוה

מה אמי פ"י מהל' ליל
המקדש הל' ג:
בו ב מיי"ם הלל' ז:
א ג מיי"ם פ"א מהלל'ט
ערכין הלל' ט:

שיטה מקובצת

א דתניא (מנחות דף מט פסחים דף י"ז: צ"ג) רב הונא בר זבדי ואמרי לה אמר רב זבדי עד ותיבות אמר רב הונא נמחק: **ג** ועשרים מחצוצרות: **ד** עד לעולם אין קטן נכנס: **ה** ושני נבלים: **ו** על עשה המלאכה בבית האלהים בני חננד בניהם ואחיהם הלויים תיבות (מלאכת ה' עבודת בית ה' וגו' נמחק: **ז** להקל להחמיר כיצד תיבת וכו' נמחק: **ח** מצו קודם היום: **ט** ואין עולין אותן הקטנים למנין מתיבת דלא עד תיבת שנים עשר ל"ש: **י** במכילתין לפי שכשם שקבה: **יא** מה"ד נפיש קליה: **יב** לויס גדולים עבה: **יג** הנאה שבישראל אינן שהיא שיה: **יד** לרובן. **טו** ליתן דהא בקרא דמייתי לעיל הוא ובניו ואחיו שנים עשר ילפינן מניה דאין פותחין מ"ב לויס אלא בניו גדולים משמע וייל דרבי וכו': **טז** בני חננד תיבת מורד נמחק: אסור

תורה אור השלם
א) צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמם לאש יריח ניתתי לשמור לתקריב לי כמצותי: (במדבר כ, ב)
ב) והיה לכם למשקמת עד ארבעה עשר יום לחפש תהו וצממו אחו כל קהל ענת ישראל בין הערבים: (שמות יב, ו)

ג) ותלויים תקשרים לקלם לאסף למנין ליתתן ולמחיתם מלפנים פון מקצותם ובקבוצתם ובקבוצתם מקצתם עקרים מןה למנפח ועשרתם חתנים למאה:
מחצרים בחצוצרות: (דברי הימים ב, יא, יב)

ד) אסף הראש ומשגרו וצלה:
ועאל גשמימות ותיאל וקיתניה:
ואליאב וקניהו ועבד אדם ויעיאל בקלי ובלים ובכנורות ואסף במקצותם משמעי:

(דברי הימים א, טו, ה)

ה) וצא וקורל הראשון לאסף ליוסף גדליוהו השני הוא ואחיו וקניו שנים עשר:

(דברי הימים א, טו, טז)

ו) ועמוד ישוע בניו ואחיו קרימיאל וקניו בני יהודה באהר לצנח על עשה המלאכה בבית האלהים בני

הנדר בניהם ואחיהם תלויים: (עזרא ג, טז)

ז) למנפח על השמינית קמור קרוד: (יהללם יב, א)
ח) עליו עשור ועלי נבל עלי הגיזן בכנור: (יהללם טז, יא)

ה) חודו לין בכנור נבל עשור וקניו לו: שרי לו שר תרש תיטיב גנן בתרעהו: (יהללם יב, ב)

יג:

אין קמן נכנס בעזרה מנד"ט אמר ר' יוחנן [דאמר קרא] ויעמוד ישוע בניו ואחיו קרימיאל. והקסה רבינו אלחנן היכי ילפינן דקטן נכנס לעזרה לשיר בשעה שהלויס עומדים לדוכן [?] ולאמר ר"י דרבי ליה מיתורא דקרא כמיז בניהם ואחיהם הלויס וכמיז ישוע בניו קדמיאל ובניו בני יהודה בני [?] (מורד) [מנדן] בניהם למח לי והלא הזכיר כל אחד בניו אלא ש"מ דלהכי כתביה דהוא מיותר ומשמע קטנים:

בניו קדמיאל ובניו בני יהודה בני

קודם (ב) שחיטה ומני בן בג בג היא (ב) דתניא (א) בן בג בג אומר מנין לחמיד שמעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה ת"ל (א) תשמרו להקריב לי במועדו ולהלן הוא אומר (ב) והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחודש (הראשון) מה להלן מעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה אף כאן מעון ביקור ארבעה ימים קודם שחיטה דיקא נמי דקתני כדי לשבת ולא קתני לשבת שמוע מיוחד: משתי חצוצרות ומוסיפין וכו': ועד כמה אמר רב הונא (א) ואמרי לה אמר רב זבדי אמר רב הונא עד מאה ועשרים שנאמר (ב) ועמדהם כהנים למאה ועשרים (ב) מחצרים בחצוצרות: מתשעה כנורות וכו' וצלצל לבד: מנא הני מילי אמר

הדרן עלך אין נערכין

(שיך לך י"ד ע"א)

יש בערכין. מה בין שדה מקנה לשדה אחוזה בו. והוא הדין דהוא מני למימר חילוק אחר בין שדה אחוזה לשדה מקנה ששדה אחוזה אס הקדשו וגאלו אחר מתחלק לכהנים ציונל וצדה מקנה אס הקדשו וגאלו אחר חוזר לצעלים ציונל ולא נתת לפרוש אלא חילוק דשיך כשהוא ענמו פודו: בעובד

רב אסי דאמר קרא (א) ואסף במצלותים (ב) עבדתא עבדי וחד גברא עביד בהו קרי להו חד: **מתני'** (א) אין פותחין משנים עשר לויס עומדין על הדוכן ומוסיפין עד (ב) עולם (ב) אין הקטן נכנס לעזרה לעבודה אלא בשעה שהלויס אומרים בשיר ולא היו אומרים בנבל ובכנור אלא בפה כדי ליתן תבל בנעימה רבי אליעזר בן עקב אומר אין עולין למנין ואין עולין לרדוכן אלא בארץ היו עומדין וראשיהן בין גלי הלויס וצערי הלויס היו נקראין: **גמ'** הני כנגד מי אמר רב פפא כנגד תשעה כנורות (א) [ושני] נבלים וצלצל אחד שנאמר (א) הוא (א) (ובניו ואחיו) שנים עשר: אין הקטן נכנס לעזרה לעבודה אלא בשעה שהלויס כו': מנא הני מילי אמר רבי יוחנן דאמר קרא (א) ויעמוד ישוע בניו ואחיו-קדמיאל ובניו בני יהודה כאחד לצנח על (א) [עשה] המלאכה (ה' עבודת בית ה') [בבית האלהים] וגו': לא היו אומרים לא בנבל ולא בכנור אלא בפה כו': למימרא דנבל לחוד וכנור לחוד לימא מתני' דלא כרבי יהודה דתניא רבי יהודה אומר כנור של מקדש של שבעת נימין היה שנאמר (א) שובע שמחות [את] פניך אל תיקרי שובע אלא שבע וש"ל ימות המשיח שמונה שנאמר (א) למנצח על השמינית על נימא שמינית של עולם הבא עשר שנאמר (א) עלי עשור ועלי נבל עלי הגיזן בכנור ואומר (א) הודו לה' בכנור בנבל עשור זמרו לו שירו לו שיר חדש אפילו תימא רבי יהודה לעולם הבא אידי דנפישני נימין ידיה נפיש קליה כי נבל קרי ליה נבל: רבי אליעזר בן עקב אומר אין עולין מן המנין כו': תנא וסועדי הלויס היו נקראין ותנא דין כיון דהני קטין קלייהו והני עב קלייהו הני מקמטי והני לא מקמטי קרי להו צערי:

הדרן עלך אין נערכין

יש בערכין להקל ולהחמיר ובשדה אחוזה להקל ולהחמיר ובשור המועד שהמית העבד להקל ולהחמיר באונם ובמפתה ובמוציא שם רע להקל ולהחמיר יש בערכין להקל ולהחמיר כיצד י אחד שהעריך את הנאה שבישראל ואת הכעור שבישראל גותן חמישים סלע ואם אמר הרי דמיו עלי גותן את שווי: **גמ'** יש בערכין להקל (א) וכו' ולהחמיר כיצד אחד שהעריך כו': בישראל אין בעובד כוכבים לא לימא מתני' דלא כר"מ (ב) דתנן עובד כוכבים ר"מ אומר גערך אבל לא מעריך אפי' תימא ר"מ הוא הדין דאפילו עובד כוכבים נמי אלא

נרות אכל שיר של עולם הבא ל' זכר שאינו יולד: (א) מדמפיק ר' יהודה כנור צננל עשור אלמא כנור היינו צנל: (א) דנפיש קליה כי נבל. ונבל עשוי כמפות של נפחים ומוציא קול ע"י רות: וסועדי. עווי (א): לויס (א) עכו קלייה קטנים קטין קלייהו דק קולם: מקמטי. כלומר מקטינין ועושים קולם דק דק ויפה ומעריין הלויס שאין יכולים לנסם קולם כמותן:

הדרן עלך אין נערכין

להקל. (א) נאה שבישראל. שזה מלה מנה אין גותן אלא ג' סלע: (א) החמיר. שהמעריך הכעור שבישראל אפי' אינו שזה אלא ה' סלעים גותן ג' סלעים מן עשרים עד כ' ס': (א) בשדה אחוזה. במקדש שדה אחוזה: שהעריך. שאמר ערך פלוני עלי: **גמ'** בעובד כוכבים לא. שאם אמר ישראל ערך עובד כוכבים פלוני עלי לא אמר כלום דעובד כוכבים אינו נערך: נערך אב"א לא מעריך. טעמא מפרש צ"פ (לע דף ה-):

אין נערכין פרק שני ערכין

מצוקרין ד' ימים קודם לכן ונטלו יוס ראשון שנים לתמידים ונתנו שנים תמחיהם ויצקרום ציוס שני נטלו שנים מן הארבעה הנותרים ונתנו שנים תמחיהם ויוס שלישי נטלו שנים הנותרים מן הראשונים ונתנו שנים תמחיהן וכן לעולם נטלים שנים ונותנים שנים ואותן שנמצקרו ונתנו שם יוס ראשון ראויין ליוס רביעי ואותן שנתנו צמתי צמתי ראויין צממשי וכן חוזרין חלילה לעולם ונמלאו כל התמידין הנשחטין מצוקרין ד' ימים קודם שחיטה עם יוס הצוקר ויוס השחיטה כך שמעמי. וקשיא לי הא לא דמי לארבעה ימים דפסח דציקורו צעזר ושחיטתו צ"ד הרי ארבעה ימים לצד מיוס השחיטה ולכך נראה צעזי דשמונה ימיו שם ציוס חיוק וש"ס דקמני צמתי הכי משמע אין פותחים משהה כלומר שאפילו כשיטלו השנים שצנל יוס נשחירו שם שזה מצוקרין ולאחר כך קודם הלילה יצקרו שנים ויתנו שם והכן הואיל ולימיהו אחי בשעת נטילה השנים לא קחשיז להו לי"א סימנא צעלמא דכי היכי דכי מקלטי צנת ור"ה גצי דדדי מינער הואל דשלישי צצנת צע"ש דהא לא מנא (א) הויס ליןק ולצקס טלה ולצקרו השמא הוי ארבעה ימים קודם שחיטה הכי נמי לעולם צעין ד' ימים קודם שחיטה: דיקא נמי. דסימנא צעלמא הוא ולא מושט טעמא דצצנת וראש השנה קא צעני להו מדלא קמני לצצנת ולשני ימים כו' דהוי משמע ליוור צצנת ור"ה מדקמני כדי ש"מ כפי משנתו הראש' לצצנת ולראש השנה דהיינו ש"ס וסומנא צעלמא הוא: מנח"מ. דלצלל לצד ומו לא: ואסף.

שם הלוי: **עבדתא** חד עבדי. דאין אחד מועיל צנא מצרו שהן צ' חמיכות רחצות של מנחת ומנין זו על זו וקורין לנצ"ס: **מתני'** אין צ"י קמן נכנס לעזרה. לשום עצדה כגון לכדא את העזרה ולהגיף את הדלתות אלא בשעה שהלויס עומדים על הדוכן צעיר או נכנסים לויס קטנים לשורר עניהן: ולא הוי. אותן קטנים: אומרים **בנבל** וכנור אלא בפה ליתן תבל בנעימה. ליתן תבל בנבל עשור. של עשר נימין ולעולם הצא משמעי מדכמיז שיר חדש לשון זכר דשירות העולם הזה לשון נקבה כדאמר צמילת' (א) כסם שנקצה זו יולדת כך תשועות הללו סופן לילד יחודה היו קטנים מנצחין בשיר גדולים וקטנים: עלי עשור ועלי נבל. כלומר היה [עשור] בנימין: ואומר תודו לה' בכנור בנבל עשור. ולא כמיז ובנבל אלא (א) [קסבר] דחד הוא: אידי דנפישני נימין ידיה. בכנור לעולם הבא: ונפיש קליה כי נבל. באותו נבל שמכסה בעור הכורס קרי ליה נבל: [וסועדי הלויס. מסייעי הלויס בשיר: הני. הקטנים מקטיטין קולן שקולן דק: ודק. הגדולים לא מקטיטין קולן שקולן עבה מושה הכי קרי להו צערי הלויס:]

דלא מנו אותן לויס למנין שנים עשר לויס הנריכין לדוכן: ולא ש"ן. על האטצא המונכת לדוכן אלא צנרץ היו עומדין: וצערי הלויס. שנלעריין את הלויס כדמפרש צנמרא: **גמ'** בנבל עשור. של עשר נימין ולעולם הצא משמעי מדכמיז שיר חדש לשון זכר דשירות העולם הזה לשון נקבה כדאמר צמילת' (א) כסם שנקצה זו יולדת כך תשועות הללו סופן לילד יחודה היו קטנים מנצחין בשיר גדולים וקטנים: עלי עשור ועלי נבל. כלומר היה [עשור] בנימין: ואומר תודו לה' בכנור בנבל עשור. ולא כמיז ובנבל אלא (א) [קסבר] דחד הוא: אידי דנפישני נימין ידיה. בכנור לעולם הבא: ונפיש קליה כי נבל. באותו נבל שמכסה בעור הכורס קרי ליה נבל: [וסועדי הלויס. מסייעי הלויס בשיר: הני. הקטנים מקטיטין קולן שקולן דק: ודק. הגדולים לא מקטיטין קולן שקולן עבה מושה הכי קרי להו צערי הלויס:]

יחודה היו קטנים מנצחין בשיר גדולים וקטנים: עלי עשור ועלי נבל. כלומר היה [עשור] בנימין: ואומר תודו לה' בכנור בנבל עשור. ולא כמיז ובנבל אלא (א) [קסבר] דחד הוא: אידי דנפישני נימין ידיה. בכנור לעולם הבא: ונפיש קליה כי נבל. באותו נבל שמכסה בעור הכורס קרי ליה נבל: [וסועדי הלויס. מסייעי הלויס בשיר: הני. הקטנים מקטיטין קולן שקולן דק: ודק. הגדולים לא מקטיטין קולן שקולן עבה מושה הכי קרי להו צערי הלויס:]

יש בערכין [להקל ולהחמיר. שאם העריך את הנאה שבישראל אינו גותן אלא ג' סלע: [גמ'] בישראל אין. כלומר את הנאה שבישראל קתני ולא גותן את הנאה שבעובד כוכבים (אפילו עובד כוכבים) לימא מתני' כו':

מסורת הש"ס

א מנלה שמעתי פ"א (פסחים לו. מנחות מט:.) **ב** צ"ל דהוה. (א) [צ"ל] **ב** משימין. (ד) [צ"ל] ואחיו ובניו. (א) לעיל ה. א) צ"ל

הנהגות הב"ח

א גמ' ארבעה ימים קודם שחיטה י"ב עין מנחות דף ג ע"א: **ב** ד"ה וטעני עורי הפ"ד ואפי" מ"ה הני גדולים עבה: **ו** ד"ה צנח אחוזה ור"ה שהעריך צ"ל קודם ד"ה נאה שצנחאל שזה מלה:

רבינו גרשום

בעלמא שצריכן להיות ששה תמידין [מבוקרין] בכל יום בלישח מ"ט כדי ששחטו בכל יום יום שבע ע' [מיתין] שיהיו מבוקרין ד' ימים קודם שחיטה הא כיצד הוי לה ביום ראשון ששה מבוקרין שחט ב' מהן ביום ראשון והביא ב' תחתיהן נשחירו ד' מבוקרין וב' שאין מבוקרין הרי ר' רבויס ב' שחט ב' מן המבוקרין וריבא ב' אחרים תחתיהן [וביום ב' שחט ב' מבוקרים וריבא ב' אחרים תחתיהן אותן שהביא ביום ראשון תחת אותן ששחט יהו ראויין להקריב ביום רביעי שהיו הן מבוקרין ד' ימים ומקצת יום ד' הוי ככולו ואותן שהביא ביום ב' ראויין ליום ה' ושל יום ג' ליום ו' ושל יום ד' לשבת ושל יום ה' ליום א' וכל חודר חלילה והוי בכל יום ב' מבוקרין הלכך אין פותחים בלשכה משעה טלמים המבוקרים: במצלותים. היינו צלצל: [בין] חרדא ובידתא עבדי וחד גברא. שמכה זה בזה קרו להו חד צלצל: [מתני'] אין הקטן. בן לוי: נכנס לעזרה לעבודה. לשיר: אלא בשעה שהלויס הגדולים עומדין [בשיר] שהיו קטני הלויס נכנסין לסייע את הלויס בשיר: ולא היו אומרים. אותן תינוקת תשידה לא בנבל ולא בכנור אלא בפה: רבי ליתן תבל בנעימה. כלומר לפי שקול הילדוה הוא דק היה קולן מנעים את השירה כמו תבלין המנעימין את המאכל: [אין] עולין למנין. אותו חיוק אין עולה למנין י"ב לויס: ולא עומדין בנבל. באותו מקום גבהו שהלויס עומדין שם: [גמ'] שנאמר הוא ואחיו ובניו שנים עשר. שחילקו הלויים לכ"ד משמרות כנגד כ"ד משמרות כהונה והגיע לכל משמר י"ב כדכתיב דברי הימים בכל אחד הוא ואחיו ובניו שנים עשר ונשחזרף כולם יבא לכל משמר שנים עשר: שנאמר בניו. ובני

אסור

תלמוד בבלי <עווי והדר> - לו ערכין תלמוד בבלי עמוד מס 37הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה